

Euroopa Parlamendi ja Vene Riigiduma liikmed vaidlesid piirküsimuste, rahvusvähemuste ning inimõiguste olukorra üle

18. - 20. aprillini viibis **Tunne Kelam** Euroopa Parlamendi delegatsiooni koosseisus Moskvast, et kohtuda Euroopa Liidu ja Venemaa parlamentaarse koostöökomisjoni Duuma poolsete esindajatega. Koostöökohtumise ettevalmistava sammuna külastas delegatsioon Soome ja Venemaa lõunapoolseimat piiripunkti Vaalimaal, mille kaudu kulgeb enamus transpordist Soome ja Peterburi vahel.

Sellel aastal korraldab europarlamenti delegatsioon Venemaale kaks visiiti, seekordne keskendus peamiselt EL ja Venemaa piirküsimustele, viisarežiimile ning rahvusvähemuste ja inimõiguste olukorrale. Venemaa delegatsiooni ainus eestlasest liige Tunne Kelam valiti europarlamenti poolseks eestkõnelejaks rahvusvähemuste olukorda puudutavas küsimuses.

Kohtumistel Riigiduma ja Föderatsiooninõukogu delegatsiooniga ning Venemaa asevälisministri Vladimir Tšizoviga tõstas Tunne Kelam teravalt küsimuse mari rahva kultuuriliste õiguste lämmatamisest ning nende esindajate vastu kasutatavast vägivallast. Tunne Kelam juhtis Tšizovi tähelepanu kümnete europarlamenti liikmete poolt allkirjastatud protestikirjale, millega on nüüdseks ühinenud umbes 10 000 kultuuri- ja ühiskonnategelast 60 riigist. Kelami väitel ei anna Mari prokuratuuri vastus Soome üliõpilasseltsi järelepärimisele rahuldavat selgitust toimunud vägivalda kohta, nentides vaid asjaolu, et uurimine olevat käimas. Maride jaoks on ärevusttekitav tegelikkus see, et taolised vägivaldaaktid jäävadki enamuses lahendamata, peegeldades ametivõimude tõsise huvi puudumist.

Näitena maride kultuuri ja keele probleemidest tõi Kelam olukorra, kus 650 000 marit saavad nädalas vaadata 2-3 tundi marikeelseid telesaateid, kus aastas antakse välja kõigest 20 marikeelset trükist ning vaid viiendik selle rahvuse lastest saab põhikoolis õppida oma emakeelt eraldi õppeainena.

Tunne Kelam tõdes, et europarlamenti paljud liikmed tunnevad jätkuvalt huvi eelpool tõstatatud probleemide lahendamise vastu ning

kavatsevad olukorda Mari Vabariigis pidevalt jälgida. Asevälisminister lubas esitatud muresid täiel määral arvesse võtta ning edastada need vastavatele ametivõimudele. Ta mainis, et pole ise kunagi Mari Vabariiki külastanud ega tunne isiklikult sealseid olusid.

Tunne Kelam esitas ettepaneku korraldada üks järgnevaist töökohtumistest mõnes Vene Föderatsiooni autonoomses vabariigis, soovitatavalt soome-ugrilaste asualal, et võimaldada Euroopa Parlamendi esindajail tutvuda Vene vähemuste olukorraga kohapeal. Ettepanek leidis üksmeelse heakskiidu. Järgmine visiit Venemaale toimub käesoleva aasta septembris. Siis on kavas külastada Kaliningradi piirkonda.

Euroopa Liit vajab Läänemere strateegiat

13. aprilli plenaaristungil toimunud debatil regionaalarengu finantsvahendite küsimuses väljendasid mitmed Euroopa Parlamendi saadikud oma muret, kuidas regionaalpoliitika vahendeid jaotada tasakaalustatult uute ja vanade liikmesriikide, edukamate ning vähem arenenud piirkondade vahel. EP saadikutele vastas Euroopa Komisjoni regionaalvolinik **Danuta Hübner**.

Tunne Kelam rõhutas, et vastamaks Euroopa kodanike ootustele, kes õigusega loodavad oma elujärje paranemist ka hetkel kehvas seisus olevates piirkondades, ei tohi regionaalpoliitika ning ühtekuuluvusfondi rahastamine osutada liikmesriikide erinevate huvide mängukanniks. Regionaalpoliitika peab lähtuma eelkõige Euroopa Liidu kui terviku huvidest, koormate ja kohustuste õiglasest jaotusest.

Euroopa Liidu Põhiseaduslik lepe eeldab regioonide ühtekuuluvuse tugevdamist. Seetõttu on vajalik silmas pidada tasakaalu mitte ainult uute ja vanade liikmesriikide rahastamisel, vaid ka tasakaalu Euroopa Liidu eri piirkondade rahastamisel. Seni on Euroopa Liit välja töötanud Vahemere piirkonna arendamise strateegia, samuti strateegia koostööks Venemaa piirregioonidega.

Tunne Kelami sõnul on Vahemere regiooni aastaid suunatud suuri rahalisi vahendeid. See on hea ja põhjendatud. Samas pole hea, et Põhja dimensiooni rahastamine on palju kordi tagasihoidlikum - seda olukorras, kus Läänemere piirkond on kujunemas Euroopa ühe suurima arengupotentsiaaliga ruumiks. "Läänemere strateegia loomises avalduks meie regionaalpoliitika uus tasakaal. Arvestagem tõsiasja, et Läänemerest on saamas Põhja-Euroopa Vahemeri," sõnas Kelam.

Tunne Kelam juhtis regionaalvoliniku tähelepanu veel ühele konkreetsele probleemile, nimelt käibemaksu edasisele abikõlblikkusele ühtekuuluvus- ja regionaalarengu fondist. Käibemaksu väljajätmine abikõlblike kulude nimekirjast vähendab oluliselt iseäranis väiksemate omavalitsuste võimalusi oma projekte esitada, sest struktuuriabi muutub Eesti oludes uute tingimuste kohaselt 18% kallimaks.

Kelami sõnul on kõik teised maksud jätkuvalt abikõlblikud, samuti on abikõlblik käibemaks Euroopa Sotsiaalfondist saadavate maksete puhul, mistõttu tuleks ka siin jääda tasakaalustatud lähenemisviisi juurde.

Euroopa Liidu rahastamise tulevik - kiire kasvutempoga riike ei tohi karistada 4% "lae" kehtestamisega

Euroopa Liidu liikmesriikide rahastamise teema jätkus samal päeval europarlamenti Euroopa Rahvapartei ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni presiidiumi ja delegatsioonijuhide koosolekul. Diskussiooni aluseks oli ülevaade finantsperspektiivi läbirääkimiste hetkesisust, mille esitas EL järgmist, 2007-2013 aasta finantsperspektiivi puudutava raporti koostaja Reimer Böge. Eesti ja Läti delegatsioonide juhid **Tunne Kelam** ja **Valdis Dombrovskis** tõstasid koosolekul uuesti küsimuse Euroopa Komisjoni poolt kavandatud 4% majanduskasvu "laest", millega kavatakse piirata EL poolse rahastamise määra liikmesriikidele.

Endise Läti rahandusministri Dombrovskise väitel ei ole selline lähene-misviis põrmugi kooskõlas EL ühtekuuluvuspoliitikaga, mis taotleb vähem arenenud riikide järeleaitamist ning arengutasemete ühtlus-tamist. "Komisjoni seatava "lae" tulemusena on tagajärjeks hoopis vastupidine - vaesemad riigid, kes peaksid saama suuremat abi, jäävad veelgi vaesemaks," sõnas Dombrovskis ning soovis selgitusi, millega niisugust lähenemist põhjendatakse.

Tunne Kelami ettepaneku kohaselt peaks EL poliitika olema siin kohas paindlikum. Kelami sõnul võib aru saada, et EL keskmiste kasvu-näitajate taustal tunduvad 4% ületavad kasvutempod olevat tegelikkusest väljaspool. Samas rõhutas ta, et Läti ja Eesti majanduse kasv ületab ettenähtud lige vähemasti 2%-ga ning kumbki riik loodab ka lähemas tulevikus säilitada 6% kasvutempo. "Tegemist on kahe kõige väiksema ja kõige tagasihoidlikuma rahvatuluga liikmesriigiga. Kui nad on ise nii tublid, et arendavad oma majandust keskmisest tunduvalt kiiremini, siis ei tohiks neid selle eest karistada, jättes nad ilma EL lisaabist, vaid hoopis ergutada," väitis Kelam.

Tunne Kelam ja Valdis Dombrovskis soovitasid fraktsioonikaaslasele Reimer Bögele nimetatud argumente tõsiselt kaaluda ning esitasid Böge raportile kõnealusel teemal ühise parandusettepaneku. Samuti tegid nad ettepaneku, et Euroopa Rahvapartei saadikurühm korraldaks nende ja muude vaidlusaluste küsimuste põhjalikumaks analüüsimiseks kiire-mas korras ümarlaua.

Euroopa Parlamendi täiskogu hääletab raportit "Finantsperspektiiv 2007-2013" juunikuu plenaaristungil.

Aprillis jõudis haripunkti võtmetähtsusega eelnõude muudatusettepanekute esitamine

Euroopa Parlamendi väliskomisjoni menetluses olnud Euroopa Liidu ja Venemaa suhete teemalisse raportisse esitas Tunne Kelam mitmeid muudatusettepanekuid, mis käsitlesid Venemaa ja Eesti suhteid.

Kelam juhtis tähelepanu tõsiasjale, et Vene Föderatsioon, olles Nõuko-gude Liidu otsene õigusjärglane, pole tänini tunnistanud ega hukka mõistnud Eesti ja Läti ebaseaduslikku okupeerimist ja annekteerimist Nõukogude Liidu poolt aastal 1940. Samuti märkis ta, et Venemaa valitsus järgib Leedu Vabariigi ja Vene Föderatsiooni vahelises lepingus (1991-1992) fikseeritud eeskujuga anneksioonile hinnangu andmisel. Nõukogude Liidu poolt Balti riikide annekteerimise hukkamõistmine ja selle eest vabandamine on tähtis komponent ületamiseks lähimiseviku traagilist pärandit ning rajamaks Venemaa ja laienuud Euroopa Liidu koostöö ühtmoodi tõlgendatavatele väärtustele.

Kelami ettepaneku kohaselt peaks Venemaa edasise viivitusega allkirjastama ja ratifitseerima piirlepingud Eesti ja Lätiga ning tunnustama Eesti ja Läti head tahet reguleerida piir Venemaaga, loobudes seejuures osast 1920.a. rahulepingutega kokku lepitud territooriumist.

Tunne Kelam märkis oma muudatusettepanekutes ka Tšetšeeniat. Viidates Euroopa Parlamendi poolt juba 26. veebruari 2004. aasta otsuses nõukogule antud soovitusi, kutsus Kelam nõukogu üles tegutsema suunas, mis tagaks kõigile Tšetšeenia territooriumil asuvatele inimestele reaalse õiguse elule, vabadusele ja turvalisusele ning tšetšeeni rahvale kultuurilise ja rahvusliku identiteedi ning väärikuse.

Regionaalarengu komisjoni menetluses olevatele eelnõudele esitatud ettepanekud käsitlesid nii eelpool mainitud käibemaksu abikõlbulikkuse säilitamist Ühtekuuluvus- ja Regionaalarengu fondist kui kavandatava, liikmesriikide EL poolse rahastamise määra piirava 4% majanduskasvu "lae" kaotamist. Viimane taotleb iga riigi individuaalse majanduskasvu arvestamist abimahtude määramisel.

Ühtekuuluvus- ja Regionaalarengu fondist rahastatavad projektid on täna veel kehtiva süsteemi järgi käibemaksust vabastatud. Komisjoni eelnõus sisalduv muutus ahistab just kõige suuremate arenguprobleemidega piirkondade võimalusi saada tuge Euroopa projektidest, kuivõrd tekitab täiendava surve nende niigi napile eelarvele. Samuti on struktuuriabi kallinemine 18% võrra märkimisväärseks probleemiks Eesti kohalikele omavalitsustele.

ERP-ED sõsarfraktsioonide 4. tippkohtumine Brüsselis

4. aprillil korraldas ERP-ED saadikurühm Brüsselis neljandat korda 25 liikmesriigi parlamentide sõsarfraktsioonide tippkohtumise. Isamaaliidu fraktsiooni esindas Riigikogu majanduskomisjoni liige **Mart Laar**. Seekordse tippkohtumise teemadeks olid Euroopa Liidu 2007-2013 aasta rahastamisperspektiiv ning ERP-ED poliitilise perekonna prioriteedid Lissaboni strateegia elluviimisel. Mitmed osalejad väljendasid vajadust tõsta rahvusparlamentide rolli üleeuroopalise tähtsusega debattides, esmajoones rahandusperspektiivi küsimuses. Arutelu Euroopa põhiseadusliku leppe eesmärkide ja väljavaadete üle juhtis Belgia endine peaminister ning Euroopa Tulevikukonveni aseesimees Jean-Luc Dehaene (fotol paremalt esimene).

Foto: ERP-ED

Rahvusparlamentide esindajad koos ERP-ED fraktsiooni saadikutega. Keskul Saksa kristlike demokraatide (CDU) esinaine Angela Merkel, paremalt teine ERP-ED fraktsiooni esimees Hans-Gert Pötering.

